

هیچ پروژه شیعه سازی را در ایران دنبال نمی‌کنیم/تأکید بر هم‌افزایی بین کشورهای اسلامی در زمینه امنیت و فنآوری

دبیرکل مجمع تقریب در گفت‌وگو با معاون بین الملل سازمان محمدیه در شبکه تلویزیونی سازمان محمدیه تأکید کرد: یکی از مهم‌ترین مختصات امت واحده این است که هر چند با هم در حوزه فقهی اختلاف نظر دارند، اما این اختلاف‌ها موجب تفرقه، جنگ، ترور، تکفیر، تنازع، مشاجره و درگیری لفظی و توهین به مقدسات نخواهد شد.

به گزارش روابط عمومی مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، حجت الاسلام و المسلمین دکتر حمید شهریاری دبیرکل مجمع تقریب که به اندونزی سفر کرده است، در شبکه تلویزیونی سازمان محمدیه با معاون بین الملل این سازمان به گفت‌وگو نشست؛ مشروح این گفت‌وگو در ادامه می‌آید:

1. گر مقدور است معرفی از مجمع جهانی تقریب داشته باشید؟

در ابتدا تشکر می‌کنم از سازمان محمدیه و آقای پروفسور مقنی که من را به حضور پذیرفتند. باید بگویم، ارتباط خوبی بین مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی و سازمان‌های اسلامی در اندونزی مثل سازمان

مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، مجمعی متشکل از علمای بزرگ جهان اسلام است که در رابطه با ارتباطات علمایی در جهان اسلام فعالیت می‌کند، هر ساله کنفرانس وحدت اسلامی در ایران و در شهر تهران در ماه اکتبر و همزمان با ولادت پیامبر گرامی اسلام(ص) برگزار می‌شود.

در این کنفرانس، از علمای بزرگ جهان اسلام، مفتیان، وزرای اسلامی کشورهای اسلامی و ... دعوت می‌کنیم تا با ایجاد فرصتی برای گفت‌وگو بین مذاهب مختلف اسلامی بتوانیم، دیپلماسی علمایی را در کشور خودمان دنبال کنیم؛ الان بیش از ۲۰ سال است که این کنفرانس، توسط مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی برگزار می‌شود و قبل از آن توسط سازمان‌های دیگری برگزار می‌شد؛ امسال هم سی و هفتمین کنفرانس بین‌المللی وحدت اسلامی را در ماه اکتبر برگزار خواهیم کرد.

2- اگر اشتباه نکنم آغاز این نگاه با آقای قمی و شیخ شلتوت بوده است؛ آنطور که می‌دانید فرقه‌های زیادی در اهل سنت و شیعه وجود دارد، ولی آنچه از هدف تشکیل این مجمع می‌فهم شناخت مذاهب اسلامی، احترام بین مذاهب و سپس همکاری با مذاهب دیگر و در نهایت تشکیل امت واحد است، آیا این اطلاعات درست است؟

فکر تقریب مذاهب اسلامی اولین بار در محلی به نام دارالتقریب در کشور مصر شکل گرفت؛ همانطور که گفتید آیت‌الله قمی از طرف شیعیان و شیخ محمود شلتوت به نمایندگی از الازهر مصر این تفکر را عملیاتی کردند و دارالتقریب تاسیس شد؛ ولی بعد از انقلاب اسلامی ایران به رهبری امام خمینی(ره) فکر وحدت اسلامی بین امت اسلامی قوی‌تر شد و ایشان این فکر را دنبال می‌کردند.

بعد از جانشینی امام خامنه‌ای، ایشان به این نتیجه رسیدند که یک مجمع جهانی تاسیس شود تا بزرگانی از جهان اسلام عضو شورای عالی این مجمع باشند؛ این مجمع در سال ۱۳۷۵ یعنی حدوداً ۲۷ سال پیش در ایران تاسیس و ۳۵ نفر از بزرگان جهان اسلام از مفتیان اهل سنت فرق و مذاهب مختلف از کشورهای مختلف عضو شدند؛ مجمع تقریب در ایران مسئولیت پیگیری وحدت در جهان اسلام را در سطح علمایی دنبال می‌کند.

3- آیا این مجمع هدف از بین بردن مذاهب و تفاوت‌ها را دارد و عمیق‌تر از آن آیا این مجمع اهداف شیعه‌سازی را دنبال می‌کند؟

ما معتقد هستیم تکثر مذهبی قابل پذیرش است؛ در حقیقت مذاهب نوعی اجتهاد متفاوت هستند در برداشت و فهم از متن دینی؛ طبق نظر ما مجتهدین و مفتی‌ها در فهم از متون دینی آزاد هستند؛ هر مفتی و مجتهدی می‌تواند، فهم خاص خود را از متون دینی و تفاسیر داشته باشد و ما هرگز به دنبال یکی کردن فهم‌ها نیستیم؛ انسان‌ها فهم‌های متفاوتی دارند و به نظر ما این یک فرصت برای جهان اسلام است.

این تکثرها در صحنه حوزه‌های علمی خوب است و ما اصلاً به دنبال یکی کردن مذهب نیستیم، به طوری که اشتراکاتشان را بگیریم و اختلافاتشان را دور بریزیم؛ ما معتقدیم هر مذهب با تمام اشتراکات و اختلافاتی که دارد، یک فکر، اجتهاد و کوشش و تلاش دارای صواب است و برای فهم دین لزومی ندارد، فهم‌ها یکی شود و می‌تواند متعدد و متکثر باشد.

به عبارت دیگر تکثر فهم دینی از نظر ما هیچ مشکلی ندارد و ما به دنبال این نیستیم که تکثر را تبدیل به وحدت بکنیم، ما در بین اهل سنت ۴ مکتب فقهی شافعی، حنبلی، مالکی و حنفی داریم؛ این‌ها مذاهب مختلف اهل سنت هستند؛ در بین شیعیان نیز مذاهب مختلفی وجود دارد که اثنا عشری، اباضیه، زیدیه، اسماعیلیه و غیره از جمله آن است و ما به هیچ وجه قصد این را نداریم که این مذاهب را تبدیل به یک مذهب بکنیم.

شما نظرتان این بود که اگر قرار نیست این مذاهب یک مذهب شود، پس وحدت در جهان اسلام به چه معناست؟ ما وحدت را به معنای قرآنی امت واحده تلقی می‌کنیم؛ این امکان وجود دارد که فهم‌ها مختلف باشد، ولی ما می‌توانیم یک امت واحده اسلامی تاسیس بکنیم؛ اما اگر این امت واحده بخواهد تاسیس شود، چه ویژگی‌هایی بایستی داشته باشد؟

یکی از مهم‌ترین مختصات این امت واحده این است که هر چند با هم در حوزه فقهی اختلاف نظر دارند، اما این اختلاف‌ها موجب تفرقه، جنگ، ترور، تکفیر، تنازع، مشاجره، درگیری لفظی و توهین به مقدسات نخواهد شد. این پنج گام اول در دستیابی به امت واحده باید طی شود؛ اگر این پنج مورد یعنی جنگ، ترور، تکفیر، نزاع و درگیری نباشد و آنها را رعایت کنیم؛ گام اول را به سمت امت واحده طی کرده‌ایم.

قرآن کریم می‌فرماید، مانند کسانی نباشید که تکه تکه شدند و اختلافاتشان منجر به تنازع شد؛ با هم درگیر نباشید، هیچ ایرادی ندارد؛ می‌توانیم مذاهب مختلف داشته باشیم و با هم گفت‌وگو داشته

باشیم؛ همدیگر را تحمل کنیم و مدارا داشته باشیم و به هر کسی اجازه دهیم فهم خودش را داشته باشد؛ نیازی نیست به خاطر اختلافات با هم نزاع داشته باشیم، چون نزاع موجب سستی و از دست رفتن قدرت دینی می‌شود و قرآن نهی می‌کند ما را از رفتارهایی که منجر به این ۵ خطا بشود.

در گام دوم باید همکاری در داخل کشورهای اسلامی شکل بگیرد و این همکاری بر اساس یک اصل فرآنی است که می‌فرماید همکاری در جهان اسلام در صورتی اتفاق می‌افتد که معیت و همراهی با پیامبر(ص) داشته باشند؛ با پیامبر بودن دو ویژگی دارد، یکی اشداء علی الکفار یعنی با دشمنانی که قصد نابودی اسلام را دارند، مواجهه سخت داشته باشیم، یکی هم «رحماء بینهم» یعنی در داخل جامعه اسلامی باید رحمت، محبت و مدارا شکل بگیرد و با کسانی که مسلمانان را از خانه خود اخراج کرده‌اند، دیگر دوست نباشیم و با آنها شدت داشته باشیم؛ با رعایت این دو نکته نیز گام دوم که همکاری بین امت اسلامی است را طی کرده‌ایم.

گام سوم که بایستی طی شود، هم افزایی بین کشورهای اسلامی است؛ این هم افزایی در چند مورد باید شکل بگیرد؛ اول امنیت؛ بایستی امنیت را در جهان اسلام به اشتراک بگذاریم، دوم دانش و تکنولوژی، ما باید معرفت و دانش را با یکدیگر به اشتراک بگذاریم؛ اگر ملت ایران دانشی را که تحصیل کرده به سایر کشورهای مسلمان بدهد و اگر ملت اندونزی به دانشی دست پیدا کرده به دیگر ملت‌ها هم بدهد؛ این هم افزایی در حوزه امنیت، قدرت و دانش باید شکل بگیرد.

اگر بتوانیم در این حوزه‌ها هم افزایی داشته باشیم، دارای‌های خودمان را به اشتراک بگذاریم و به همدیگر کمک کنیم، جهان اسلام پیشرفته‌ای خواهیم داشت.

اگر این سه گام اول را طی کنیم، می‌شویم مثل اتحادیه اروپا؛ اما ما برای اسلامی شدن نیاز به گام چهارمی نیز داریم که اخلاق اسلامی است. اخلاق اسلامی ویژگی‌هایی دارد که اولین آن رعایت حدود الهی است؛ هر چیزی که شریعت حرام اعلام کرده است را مرتکب نشویم و به هر چیزی که واجب اعلام کرده، مثل نماز، روزه و حج ملتزم باشیم.

عمل به شریعت اولین مرحله است؛ دومین مرحله رعایت اخلاق اسلامی است که مهم‌ترین آن رعایت اخلاق اجتماعی است؛ مهم است که فقر را به کمک هم از جهان اسلام پاک کنیم و اصول دیگر اسلامی را رعایت کنیم؛ اگر بتوانیم، ملتزم به شریعت اسلامی باشیم، آن موقع گام چهارم به سمت امت اسلامی را برداشته‌ایم و این گام چهارم است که فرق ما با اتحادیه اروپا است؛ ما دارای اتحادیه کشورهای

اسلامی می‌شویم که متفاوت از اتحادیه اروپا است، چرا که این اتحادیه مبتنی بر شریعت و اخلاق اسلامی است، من این نظریه را در این کتابچه ای که نسخه اولیه آن به زبان مالایی تهیه شده است، در ۸۰ صفحه با توضیحات کامل ارائه کرده‌ام که تحویل پروفیسور مقنی می‌دهم.

نسبت به سوال دوم که شیعه سازی بود، باید عرض کنم، دشمنان اسلام دو اتهام را به جهان اسلام وارد می‌کنند. هر وقت حرف از وحدت می‌زنیم و می‌خواهیم شبیه اتحادیه اروپا را درست کنیم، دشمنان اسلام چون نگران اتحاد ما هستند و از آن می‌ترسند، شروع به القاء یک سری تهمت ها به جهان اسلام می‌کنند.

یکی از آنها اسلام هراسی است، زمانی که اسلام توانست توفیقاتی را در ایران، اندونزی، عربستان و ترکیه به دست بیاورد، با مبانی اسلامی گسترش به اسلام و اقبال به آن به خصوص بعد از انقلاب اسلامی غرب را نگران کرد که نکند فرهنگ خود را از دست بدهد؛ بنابراین پروژه اسلام هراسی را کلید زد و یک چهره زشت از اسلام ارائه کردند که بگویند این اسلام است تا از گرایش به اسلام رحمانی جلوگیری کنند.

اسلام داعش، محصول تولید شده توسط دشمنان اسلام بود؛ این یک اتهام است و گفتند، اسلام دین خشونت است، در حالی که اسلام دین رحمت است؛ امروز هم به همین بهانه قرآن سوزی می‌کنند؛ به خاطر القاء این مطلب که اسلام دین خشونت است.

دومین اتهام، شیعه هراسی است به این معنا که ایران یک ادبیات جدید سیاسی دینی در جهان تولید کرده است و این ادبیات مقابله با استکبار جهانی است، مقابله با ظلمی است که به فلسطینیان در حال انجام است و چون این ادبیات ایران است، دشمنان ایران تلاش می‌کنند، شیعه هراسی را در جهان گسترش بدهند چگونه؟ با این اتهام که می‌گویند ایران می‌خواهد همه را شیعه کند؛ من در اینجا به عنوان نماینده جمهوری اسلامی ایران به صورت رسمی عرض می‌کنم که ما هیچ پروژه شیعه سازی را در ایران دنبال نمی‌کنیم؛ شیعه سازی پروژه ما نیست، بلکه اتحاد جهان اسلام پروژه ما است به همان تعریفی که مجبور شدم به صورت مفصل خدمت شما توضیح بدهم.

ما از اهل سنت انتظار نداریم، تا شیعه شوند، ولی از اهل سنت این مطالبه را داریم تا بر این اساس که ذکر کردم بیایند و با هم اتحادیه کشورهای اسلامی را راه بیندازیم.

